

**Instituti Kombëtar i Shëndetësisë
Publike të Kosovës
Departamenti i Statistikave
Shëndetësore**

**National Institute of Public
Health of Kosovo
Department of Health Statistics**

**Analizë rreth sëmundjeve masovike jongjitëse në Kosovë
(2023)**

**Prishtinë,
Mars 2024**

Përmbledhje

Bazuar në Raportin e sëmundjeve masovike ngjitëse në Kosovë të vitit 2023, të hartuar nga Departamenti i Statistikave të Institutit Kombëtar të Shëndetësisë Publike të Kosovës, Sëmundjet kronike masovike jo ngjitëse (SJN), të njohura gjithashtu si sëmundje kronike, kanë tendencë të jenë me kohëzgjatje të gjatë dhe janë rezultat i një kombinimi të faktorëve gjenetikë, fiziologjikë, organizativ dhe të sjelljeve.

Sipas Raportit, gjatë vitit 2023 në Kosovë janë regjistruar 41.258 raste të sëmundjeve masovike jo ngjitëse: 25 224 raste te gjinia femrore (61.1%) dhe 16034 raste te gjinia mashkullore (38.9%).

Ky numër, sipas raportit është më i madh se një vit më parë, me që në vitin 2022, sipas Raporti i Sëmundjeve masovike jo-ngjitëse për periudhën Janar-Dhjetor 2022, ishin regjistruar gjithsej 26239 raste.

Publikimi “Raporti i Sëmundjeve masovike jo-ngjitëse për periudhën Janar-Dhjetor 2023” përfshinë të dhënat për numrin e raportuar të sëmundjeve kronike nga institucionet publike dhe private shëndetësore.

Burimi i të dhënave janë institucionet shëndetësore (sektori publik dhe privat) të Kosovës dhe regjistrat populativ në Departamentin e Statistikave Shëndetësore në Institutin Kombëtar të Shëndetësisë Publike të Kosovës.

Duhet te theksohet se shumica e institucioneve shëndetësore të Kosovës nuk kanë raportuar Sëmundje masovike jongjitëse, duke bërë kështu që këto të dhëna të mos jenë shumë përfaqësuese.

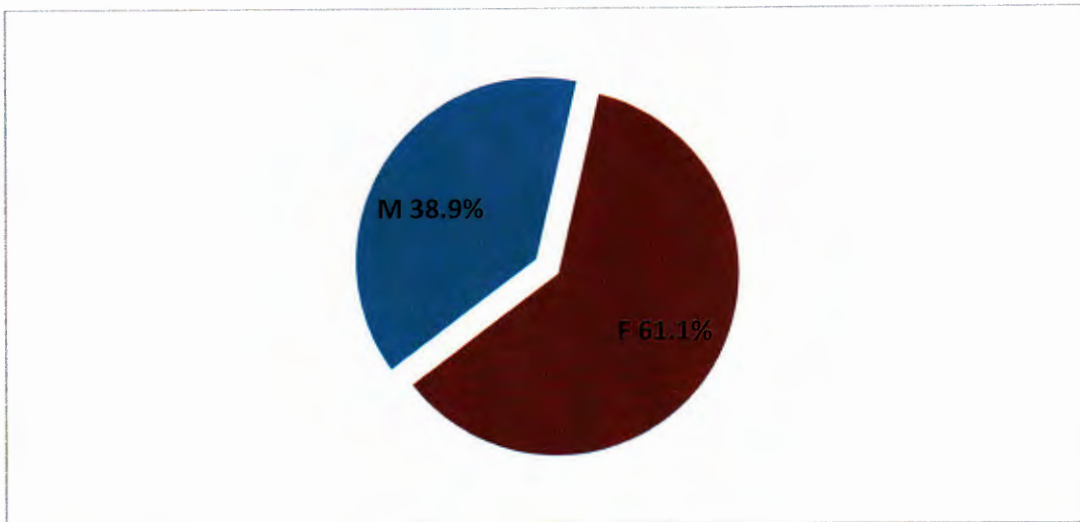
Llojet kryesore të SJN-ve janë sëmundjet kardiovaskulare , kanceret, sëmundjet kronike të frymëmarrjes (siç janë sëmundja kronike obstruktive pulmonare dhe astma) dhe diabeti.

Sipas grupmoshave dominojnë:

- 65-69 vjeç me 7682 raste apo 18.62%;
- 70-74 vjeç me 6808 raste apo 16.50%.
- 60-64 vjeç me 6570 raste apo 15.92% të rasteve etj. (Tabela 1).

Tabela 1. Rastet e Sëmundjeve masovike jongjitëse të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

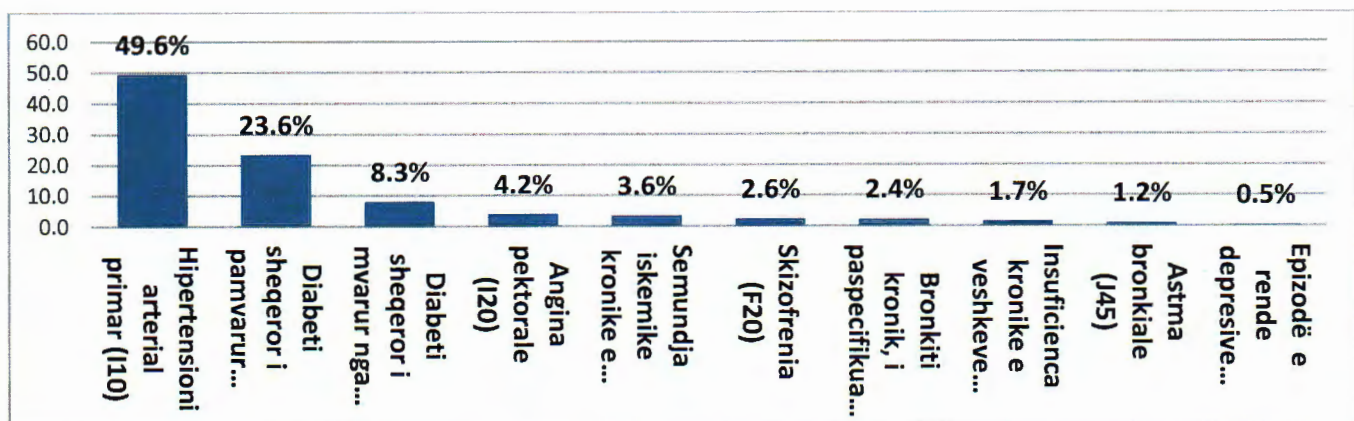
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4	30	30	60	0.15
5-9	17	32	49	0.12
10-14	33	25	58	0.14
15-19	49	70	119	0.29
20-24	88	105	193	0.47
25-29	117	165	282	0.68
30-34	154	179	333	0.81
35-39	283	265	548	1.33
40-44	499	459	958	2.32
45-49	1124	739	1863	4.52
50-54	2016	1208	3224	7.81
55-59	3142	1822	4964	12.03
60-64	4133	2437	6570	15.92
65-69	4704	2978	7682	18.62
70-74	4231	2577	6808	16.50
75-79	2695	1677	4372	10.60
80+	1893	1244	3137	7.60
Panjohur	16	22	38	0.09
Totali	28224	16034	44258	100.00

Grafiku 1. Struktura e rasteve me Sëmundjet masovike jongjitëse sipas gjinisë

Sa i përket rangut të diagnozave rezultojn si në vijim:

1. Hipertensioni arterial me 20472 raste apo 49.6%
2. Diabeti i pavarur nga Insulina (Tip2) me 9723 raste apo 23.6%
3. Diabeti i varur nga Insulina (Tip 1) me 3410 raste apo 8.3%
4. Angina Pektorale me 1715 raste apo 4.2%
5. Sëmundja iskemike kronike e zemrës me 1501 apo 3.6%
6. Skizofrenia me 1063 apo 2.6%
7. Bronkiti kronik i paspecifikuar me 997 raste apo 2.4%
8. Insuficiencia kronike e veshkave me 703 raste apo 1.7%
9. Astma bronkiale me 477 raste apo 1.1%
10. Epizoda e rëndë depressive me symptom psikotike me 225 raste apo 0.5%. (Grafiku 2).

Grafiku 2. Rangu i diagnozave të Sëmundjeve masovike jongjitëse të raportuara për periudhën Janar-Djhetor 2023

Dominojnë rastet e Hipertensionit

Sa u perket rasteve të hipertensionit, (20 472) numri më i lartë i rasteve është regjistruar te grupmosha 65-69 vjeçe apo 19.06%, ndjekur nga grupmosha 70-74 vjeçe me 3524 raste apo 17.21% dhe grupmosha 60-64 vjeçe me 3332 raste apo 16.28%. etj.

Vlen të theksohet se 12 raste apo 0.06% janë regjistruar në grupmoshën 15-19 vjeçe (Tabela 2).

Tabela 2. Rastet e Hipertensionit (I10) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grupmoshës dhe gjinisë

Hipertensionit(I10)				
Grup Mosha	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9				
,10-14				
15-19	3	9	12	0.06
20-24	9	9	18	0.09
25-29	26	23	49	0.24
30-34	48	41	89	0.43
35-39	106	86	192	0.94
40-44	245	170	415	2.03
45-49	622	288	910	4.45
50-54	1167	494	1661	8.11
55-59	1784	744	2528	12.35
60-64	2284	1048	3332	16.28
65-69	2565	1336	3901	19.06
70-74	2332	1192	3524	17.21
75-79	1432	793	2225	10.87
80+	1000	611	1611	7.87
Panjohur	3	2	5	0.02
Totali	13626	6846	20472	100.00

Gjatë vitit 2023 në Kosovë janë regjistruar 13 133 raste të Diabetit: 9723 raste të diabetit të pavarur nga Insulina (tip 2) dhe 3410 raste të Diabetit të varur nga Insulina (tip 1).

Tek të dy llojet e Diabetit, dominon grupmosha 65-69 vjeçe me: 2041 raste apo 20.99% te Diabeti pavarur nga Insulina) dhe 711 raste apo 20.85% te Diabeti i varur nga Insulina. (Shih tabela 3 dhe 4).

Tabela 3. Rastet e Diabetit sheqeror të pamvarur nga insulina (E11) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Diabeti (E11)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4		1	1	0.01
5-9	1	1	2	0.02
10-14	4	3	7	0.07
15-19	8	6	14	0.14
20-24	12	8	20	0.21
25-29	17	15	32	0.33
30-34	19	18	37	0.38
35-39	52	26	78	0.80
40-44	89	51	140	1.44
45-49	201	131	332	3.41
50-54	436	242	678	6.97
55-59	721	448	1169	12.02
60-64	1063	655	1718	17.67
65-69	1245	796	2041	20.99
70-74	1067	671	1738	17.88
75-79	674	401	1075	11.06
80+	412	223	635	6.53
Panjohur	4	2	6	0.06
Totali	6025	3698	9723	100.00

Tabela 4. Rastet e Diabetit sheqeror të varur nga insulina (E10) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Diabeti (E10)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4		1	1	0.03
,5-9	6	10	16	0.47
,10-14	13	15	28	0.82
15-19	25	24	49	1.44
20-24	21	19	40	1.17
25-29	23	17	40	1.17
30-34	22	13	35	1.03
35-39	22	21	43	1.26
40-44	17	25	42	1.23
45-49	56	36	92	2.70
50-54	117	87	204	5.98
55-59	206	141	347	10.18
60-64	320	191	511	14.99
65-69	416	295	711	20.85
70-74	398	242	640	18.77
75-79	234	146	380	11.14
80+	140	87	227	6.66
Panjohur	1	3	4	0.12
Totali	2037	1373	3410	100.00

Gjatë vitit 2023 janë regjistruar 1715 raste të Anginës Pektorale, ku numri më i madh i rasteve janë shënuar te grupmosha 65-69 vjeçe apo 18.2% të rasteve (Tabela 5)

Tabela 5. Rastet e Anginës Pektorale (I20) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Angina pektorale (I20)				
Grup Mosha	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9				
,10-14				
15-19				
20-24		1	1	0.1
25-29	2	2	4	0.2
30-34	2	3	5	0.3
35-39	5	11	16	0.9
40-44	11	27	38	2.2
45-49	35	47	82	4.8
50-54	59	83	142	8.3
55-59	94	141	235	13.7
60-64	112	136	248	14.5
65-69	144	168	312	18.2
70-74	105	129	234	13.6
75-79	110	96	206	12.0
80+	98	91	189	11.0
Panjohur	1	2	3	0.2
Totali	778	937	1715	100.0

Gjatë vitit 2023, janë raportuar 1501 raste të sëmundjes iskemike të zemrës, me dominim të grup moshës 65-69 vjeçe, apo 18.2% të rasteve. (Tabela 60.

Tabela 6. Rastet e Sëmundjes iskemike të zemrës (I25) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë.

Sëmundja iskemike kronike e zemrës (I25)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9				
,10-14				
15-19	1	1	2	
20-24	3	3	6	0.4
25-29	2	2	4	0.3
30-34	3	2	5	0.3
35-39	5	6	11	0.7
40-44	13	28	41	2.7
45-49	26	48	74	4.9
50-54	36	95	131	8.7
55-59	68	126	194	12.9
60-64	78	157	235	15.7
65-69	115	158	273	18.2
70-74	87	123	210	14.0
75-79	74	95	169	11.3
80+	67	78	145	9.7
Panjohur		1	1	0.1
Totali	578	923	1501	100.0

Sa i përket sëmundjes së Skizofrenisë, në periudhën janar-dhjetor 2023, janë regjistruar 1063 raste, me dominim të grupmoshës 45-49 vjeçe, apo me 16.3% të rasteve (tabela 7).

Tabela 7. Rastet e Skizofrenisë(F20) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grupmoshës dhe gjinisë

Skizofrenia (F20)				
Grup Mosha	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9				
,10-14				
15-19	5	4	9	0.8
20-24	12	27	39	3.7
25-29	14	37	51	4.8
30-34	11	42	53	5.0
35-39	34	54	88	8.3
40-44	57	96	153	14.4
45-49	66	107	173	16.3
50-54	65	94	159	15.0
55-59	71	77	148	13.9
60-64	33	71	104	9.8
65-69	19	26	45	4.2
70-74	9	16	25	2.4
75-79	3	3	6	0.6
80+		2	2	0.2
Panjohur	2	6	8	0.8
Totali	401	662	1063	100.0

Në periudhën janar dhjetor 2023 janë regjistruar 997 raste të Bronkitit kronik të paspecifikuara, ndërsa numri më i madh i rasteve i takojnë grupmoshës 65-69 vjeçe apo 15.3% të rasteve. (Tabela 8).

Tabela 8. Rastet e Bronkitit kronik të paspecifikuar (J42) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Bronkiti kronik, i paspecifikuar (J42)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9		1	1	0.1
,10-14	1		1	0.1
15-19	1	3	4	0.4
20-24	5	2	7	0.7
25-29	3	7	10	1.0
30-34	11	12	23	2.3
35-39	14	15	29	2.9
40-44	12	16	28	2.8
45-49	30	17	47	4.7
50-54	31	41	72	7.2
55-59	67	60	127	12.7
60-64	73	59	132	13.2
65-69	82	71	153	15.3
70-74	71	68	139	13.9
75-79	40	58	98	9.8
80+	69	56	125	12.5
Panjohur		1	1	0.1
Totali	510	487	997	100.0

Gjatë vitit 2023 janë regjistruar 703 raste të Insuficiencës kronike të veshkëve, ku dominojnë rastet e grupmoshës 70-74 vjeç, me 19.77% (Tabela 9).

Tabela 9. Rastet e Insuficiencës kronike të veshkëve (N18) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Insuficiencia kronike e veshkeve (N18)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9				
,10-14				
15-19				
20-24	1	3	4	0.57
25-29	1	3	4	0.57
30-34	2	4	6	0.85
35-39	6	2	8	1.14
40-44	2	6	8	1.14
45-49	11	13	24	3.41
50-54	21	16	37	5.26
55-59	27	24	51	7.25
60-64	57	42	99	14.08
65-69	60	53	113	16.07
70-74	78	61	139	19.77
75-79	59	39	98	13.94
80+	56	56	112	15.93
Panjohur				
Totali	381	322	703	100.00

Në periudhën Janar-dhjetor 2023, janë raportuar 477 raste të Astmës bronkiale, të shprehura më shumë te grupmosha 70-74 vjeç, me 11.1% të rasteve (Tabela 10).

Tabela 10. Rastet Astmës bronkiale (J45) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Astma bronkiale (J45)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4	29	24	53	11.1
,5-9	7	17	24	5.0
,10-14	8	5	13	2.7
15-19	2	7	9	1.9
20-24	4	4	8	1.7
25-29	4	8	12	2.5
30-34	4	5	9	1.9
35-39	10	3	13	2.7
40-44	9	4	13	2.7
45-49	14	7	21	4.4
50-54	25	9	34	7.1
55-59	33	13	46	9.6
60-64	32	17	49	10.3
65-69	20	18	38	8.0
70-74	29	24	53	11.1
75-79	28	24	52	10.9
80+	15	15	30	6.3
Panjohur				
Totali	273	204	477	100.0

Sa u përket rasteve të Epizodës së rëndë depressive me simptoma psikotike, në periudhën janar-dhjetor 2023 janë raportuar 225 raste, ku dominon grupmosha 60-64 vjeç me 14.2% të rasteve (Tabela 11).

Tabela 11. Rastet e Epizodës së rëndë depressive me simptome psikotike (F32.3) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

Epizodë e rëndë depressive me simptome psikotike(F32.3)				
Grup Moshë	Gjinia		N	%
	F	M		
0-4				
,5-9				
,10-14				
15-19	1	4	5	2.2
20-24	4	3	7	3.1
25-29	9	8	17	7.6
30-34	13	6	19	8.4
35-39	7	8	15	6.7
40-44	15	12	27	12.0
45-49	21	6	27	12.0
50-54	18	13	31	13.8
55-59	16	7	23	10.2
60-64	15	17	32	14.2
65-69	8	5	13	5.8
70-74	3		3	1.3
75-79	3		3	1.3
80+	1	2	3	1.3
Panjohur			0	0.0
Totali	134	91	225	100.0

Tabela 12. Rastet e Sëmundjeve iskemike të zemrës (I20, I21, I25) të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grup-moshës dhe gjinisë

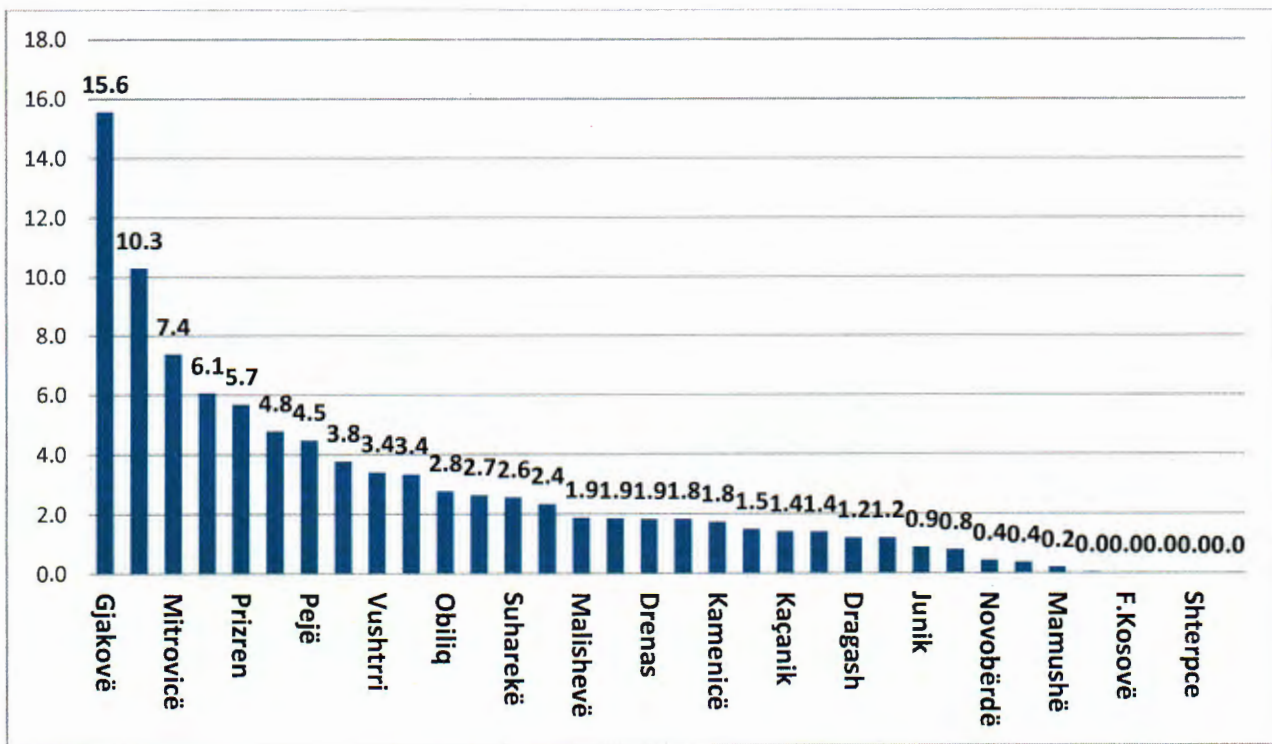
Grup Moshë	Gjinia	Angina pektorale (I20)		Infarkti akut I miokardit (I21)		Sëmundja iskemike kronike e zemrës (I25)		Totali (I20, I21, I25)	
		N	%	N	%	N	%	N	%
<20	F					1	0.1	1	0.03
	M					1	0.1	1	0.03
	Gj					2	0.1	2	0.06
20-39	F	9	0.5	2	1.3	13	0.9	24	0.7
	M	17	1.0	1	0.6	13	0.9	31	0.9
	Gj	26	1.5	3	1.9	26	1.7	55	1.6
40-59	F	199	11.6	15	9.5	143	9.5	357	10.6
	M	298	17.4	22	13.9	297	19.8	617	18.3
	Gj	497	29.0	37	23.4	440	29.3	974	28.9
60+	F	569	33.2	61	38.6	421	28.0	1051	31.1
	M	620	36.2	57	36.1	611	40.7	1288	38.2
	Gj	1189	69.3	118	74.7	1032	68.8	2339	69.3
Panjohur	F	1	0.1		0.0		0.0	1	0.0
	M	2	0.1		0.0	1	0.1	3	0.1
	Gj	3	0.2	0	0.0	1	0.1	4	0.1
Totali	F	778	45.4	78	49.4	578	38.5	1434	42.5
	M	937	54.6	80	50.6	923	61.5	1940	57.5
	Gj	1715	100.0	158	100.0	1501	100.0	3374	100.0
	%	50.8		4.7		44.5		100.0	

Rastet e raportuara sipas komunave dhe vendbanimeve

Sa u përket rasteve të sëmundjeve masovike jo ngjitëse sipas komunave, Komuna e Gjakovës ka raportuar numrin më të madh të rasteve, 6428 apo 15.6%, pastaj vijon Komuna e Prishtinës me me 4253 raste të raportuara apo 10.3%, derisa në vendin e tretë, sipas rasteve të raportuara radhitet Ferizaj me 2506 raste apo 6.1%. (Tabela 13 dhe Grafikoni 3).

Tabela 13. Rastet raportuara të Sëmundjeve masovike jo ngjitëse për periudhën Janar-Dhjetor 2023 të sipas komunave të vendbanimit dhe gjinisë

Komuna	Gjinia		Totali	%
	F	M		
Deçan	672	302	974	2.4
Dragash	321	180	501	1.2
Drenas	495	270	765	1.9
F.Kosovë	8	7	15	0.0
Ferizaj	1401	1105	2506	6.1
Fushë Kosovë	865	519	1384	3.4
Gjakovë	3755	2673	6428	15.6
Gjilan	812	749	1561	3.8
Graçanicë	7	12	19	0.0
Hani i Elezit	92	64	156	0.4
Istog	466	297	763	1.8
Junik	239	131	370	0.9
Kaçanik	371	215	586	1.4
Kamenicë	431	292	723	1.8
Klinë	551	220	771	1.9
Lipjan	336	246	582	1.4
Malishevë	531	251	782	1.9
Mamushë	50	35	85	0.2
Mitrovicë	1967	1081	3048	7.4
Novobërdë	121	63	184	0.4
Obiliq	748	403	1151	2.8
Pejë	1232	618	1850	4.5
Podujevë	359	263	622	1.5
Prishtinë	2455	1798	4253	10.3
Prizren	1398	948	2346	5.7
Rahovec	1238	738	1976	4.8
Shtërpce	1	7	8	0.0
Shtime	190	145	335	0.8
Skenderaj	737	358	1095	2.7
Suharekë	651	411	1062	2.6
Viti	303	196	499	1.2
Vushtri	869	543	1412	3.4
Zubin Potok	10	4	14	0.0
Zveçan	1	1	2	0.0
Jashtë Kosovës	1541	889	2430	5.9
Panjoher				0.0
Totali	25224	16034	41258	100.0

Grafiku 3. Rangu i rasteve me semundje masovike jongjitése sipas komunave të vendbanimit

Tabela 14. Rastet raportuara të Sëmundejve masovike jo ngjitëse per periudhën Janar-Dhjetor 2023 të sipas komunave te vendbanimit dhe grup moshës

Komuna	Grup moshë										Totali	
	<20		20-39		40-59		60+		panjohur			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Deçan	9	3.2	12	0.9	175	1.6	778	2.7		0	974	2.4
Dragash	2	0.7	4	0.3	135	1.2	360	1.3		0	501	1.2
Drenas		0.0	18	1.3	160	1.5	587	2.1		0	765	1.9
F.Kosovë	1	0.4	8	0.6	4	0.0	2	0.0		0	15	0.0
Ferizaj	26	9.1	102	7.5	594	5.4	1781	6.2	3	8	2506	6.1
Fushë Kosovë	14	4.9	42	3.1	432	3.9	896	3.1		0	1384	3.4
Gjakovë	95	33.3	274	20.2	2035	18.5	4024	14.1		0	6428	15.6
Gjilan	9	3.2	127	9.4	472	4.3	950	3.3	3	8	1561	3.8
Graçanicë	1	0.4	1	0.1	4	0.0	13	0.0		0	19	0.0
Hani i Elezit	2	0.7	4	0.3	24	0.2	126	0.4		0	156	0.4
Istog	2	0.7	14	1.0	174	1.6	573	2.0		0	763	1.8
Jashtë Kosovës	3	1.1	28	2.1	609	5.5	1790	6.3		0	2430	5.9
Junik		0.0	5	0.4	105	1.0	259	0.9	1	3	370	0.9
Kaçanik	6	2.1	15	1.1	141	1.3	424	1.5		0	586	1.4
Kamenicë	1	0.4	15	1.1	185	1.7	521	1.8	1	3	723	1.8
Klinë	1	0.4	7	0.5	146	1.3	617	2.2		0	771	1.9
Lipjan	1	0.4	26	1.9	171	1.6	384	1.3		0	582	1.4
Malishevë	4	1.4	13	1.0	232	2.1	533	1.9		0	782	1.9
Mamushë	1	0.4	2	0.1	30	0.3	51	0.2	1	3	85	0.2
Mitrovicë	16	5.6	94	6.9	792	7.2	2145	7.5	1	3	3048	7.4
Novobërdë		0.0	9	0.7	87	0.8	88	0.3		0	184	0.4
Obiliq	5	1.8	31	2.3	364	3.3	751	2.6		0	1151	2.8
Pejë	3	1.1	56	4.1	416	3.8	1373	4.8	2	5	1850	4.5
Podujevë	3	1.1	15	1.1	150	1.4	452	1.6	2	5	622	1.5
Prishtinë	39	13.7	177	13.1	1012	9.2	3009	10.5	16	42	4253	10.3
Prizren	11	3.9	67	4.9	683	6.2	1582	5.5	3	8	2346	5.7
Rahovec	9	3.2	77	5.7	652	5.9	1238	4.3		0	1976	4.8
Shterpce		0.0		0.0	2	0.0	6	0.0		0	8	0.0
Shtime		0.0	15	1.1	72	0.7	248	0.9		0	335	0.8
Skenderaj	4	1.4	21	1.5	194	1.8	876	3.1		0	1095	2.7
Suharekë	11	3.9	25	1.8	303	2.8	719	2.5	4	11	1062	2.6
Viti	2	0.7	25	1.8	127	1.2	344	1.2	1	3	499	1.2
Vushtri	4	1.4	27	2.0	326	3.0	1055	3.7		0	1412	3.4
Zubin Potok		0.0		0.0	2	0.0	12	0.0		0	14	0.0
Zveçan		0.0		0.0		0.0	2	0.0		0	2	0.0
Panjohur		0.0		0.0		0.0		0.0		0		0.0
Totali	288	100.0	1356	100	11010	100	28569	100	38	100	41250	100

SËMUNDJET MALINJE

Ndërkaq, sa u përket sëmundjeve malinje, sipas “Raportit të sëmundjeve malinje për periudhën janar-dhjetor 2023”, në Kosovë janë regjistruar 4165 raste të reja, 2085 raste apo 50.1% të tyre te gjinia mashkullore dhe 2080 apo 49.9% te gjinia femërore.

Prevalenca: 280.7 raste/100 000 b

Incidenca: 230.0 raste/100 000 b

Sipas raportit, dominojnë:

1. Tumoret malinje të organeve të tretjes me 778 raste
2. Melanomat dhe neoplazmat malinje me 724 raste
3. Neoplazmat malinje të gjirit me 623 raste
4. Tumoret malinje të organeve të frymëmarrjes dhe organeve intratorakale me 444 raste.

Tabela 41. Rastet e reja të raportuara për periudhën Janar-Dhjetor 2023 sipas grupeve të diagnozave dhe gjinisë

Grupet e diagnozave malinje	Gjinia				Gjithsej	
	Femer		Mashkull			
	N	%	N	%	N	%
Tumoret malinje të buzës, zgavrës së gojës dhe faringut (C00-C14)	36	1.7	53	2.5	89	2.1
Tumoret malinje të organeve të tretjes (C15-C26)	338	16.2	440	21.2	778	18.7
Tumoret malinje të organeve të frymëmarrjes dhe organeve intratorakale (C30-C39)	89	4.3	355	17.1	444	10.7
Tumoret malinje të kockave dhe nyjeve (C40-C41)	8	0.4	4	0.2	12	0.3
Melanoma dhe neoplazmat malinje të tjera të lëkurës (C43-C44)	259	12.4	465	22.4	724	17.4
Tumoret malinje të indeve të buta mesotheliale (C45-C49)	20	1.0	24	1.2	44	1.1
Neoplazma malinje e gjirit (C50-C50)	617	29.6	6	0.3	623	15.0
Tumoret malinje të organeve gjenitale femërore (C51-C58)	403	19.3			403	9.7
Tumoret malinje të organeve gjenitale mashkullore (C60-C63)			267	12.8		6.4

					267	
Tumoret malinje të traktit urinar C64-C68)	73	3.5	265	12.7	338	8.1
Tumoret malinje të, syri trurit dhe pjesë të tjera të sistemit nervor qendror (C69-C72)	100	4.8	101	4.9	201	4.8
Tumoret malinje të tiroides dhe gjëndra të tjera endokrine (C73-C75)	71	3.4	17	0.8	88	2.1
Tumoret malinje të pjesëve të paspecifikuara (C76-C80)	23	1.1	25	1.2	48	1.2
Tumoret malinje primar të indeve limfoide, haematopoiotike dhe të indeve të lidhura (C81- C96)	44	2.1	55	2.6	99	2.4
Tumoret malinje me lokalizime të ndryshme primare(C97-C97)			1	0.05	1	0.02
Neoplazma in situ (D00-D09)	3	0.1	1	0.0	4	0.1
Tumoret beninje (D10-D36)			1	0.0	1	0.0
Neoplazma me tipare të pacakuara dhe të panjohura(D37-D48)	1	0.05			1	0.02
TOTALI	2085	100.0	2080	100.0	4165	100.0

Raporti është i publikuar në ueb faqen e IKSHPK-së:

Vjetari-Statistikor-Semundjet-malinje-2023-1.pdf

REKOMANDIMET

Bazuar në gjendjen aktuale rekomandojmë:

- Të definohet lista e sëmundjeve jo ngjitëse që do të raportohen rregullisht;
- Përmirësimi i sistemit të raportimit përmes digjitalizimit dhe standardizimit të raportimit, i cili do të ishte i centralizuar dhe pjesë e Sistemit të Informimit Shëndetësor; (ngjashëm sikur raportohen Sëmundjet Ngjitëse përmes SMSN);
- Të ri-informohen institucionet përmes Qarkoreve informative dhe takimeve informuese lidhur me obligimin për të raportuar sëmundjet jo-ngjitëse;
- Të obligohen institucionet të raportojnë, duke përfshirë sektorin privat
- Të organizohen trajnimeve periodike për personelin shëndetësor mbi rëndësinë dhe metodologjinë e raportimit;
- Të fuqizohen mekanizmat mbikëqyrës (Inspektorati Shëndetësor) për të siguruar që institucionet raportojnë në mënyrë të rregullt
- Të aplikohen sanksione ndaj institucioneve që nuk raportojnë
- Të zbatohet Plani për Promovim dhe Edukim Shëndetësor
- Të nxiten kontrole mjekësore të rregullta për detektimin e hershëm të SJN
- Të zhvillohen programe të skriningut për hipertensionin, diabetin dhe sëmundjet kardiovaskulare në Kujdesin Parësor Shëndetësor
- Të fuqizohet bashkëpunimi me tre nivelet e kujdesit shëndetësor dhe, gjithashtu, partneriteti me organizatat ndërkombëtare dhe sektorin jo-qeveritar për të promovuar shprehitë parandaluese dhe mjedis të shëndetëshëm.
- Të shqyrtohet mundësia e realizimit të hulumtimeve adekuate si GYTS, STEPs, etj, si dhe organizimit të konferencave, por edhe pjesëmarrjes në konferenca vendore dhe ndërkombëtare për këmbimin e njohurive dhe fitimin e shkathtësive të nevojshme.

Raportet mund të shkarkohen nga:

- **Raporti i sëmundjeve jo-ngjitëse kronike 2023 (DSSH)**
[Semundjet-Kronike-Jo-Ngjitese-2023.pdf](#) (ueb faqja e IKSHPK)
- **Raporti i sëmundjeve malinje 2023**
[Vjetari-Statistikor-Semundjet-malinje-2023-1.pdf](#) (ueb faqja e IKSHPK)